

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „МЛАДИ УЧЕНИ И ПОСТДОКТОРАНТИ-2“- БАН

НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Една от трайните и негативни за България тенденции през последните години е продължаващото чувствително намаляване на интереса на младите хора към научноизследователската кариера. Ниският социален престиж на професията „учен“ в обществото, както и ниското заплащане, правят изключително трудно справянето с този проблем. В същото време конкуренцията за висококачествен човешки капитал и научни таланти нараства в европейски и глобален план и е необходимо всяка една държава да развие собствена програма за подкрепа на кариерното развитие на изследователите и да създаде стимули за насърчаване на научната работа в приоритетни области. **Програмата „МЛАДИ УЧЕНИ И ПОСТДОКТОРАНТИ - 2“ (МУПД-2)** е продължение на една добра практика за привличане и подкрепа на кариерното развитие на млади учени (МУ) и постдокторанти (ПД) в българските публични научни организации (НО) и държавни висши училища (ДВУ). Програмата е и в изпълнение на специфична цел 3 на Националната стратегия за развитието на научните изследвания в Република България 2017 – 2030 (НСРНИ), а именно – привличане и задържане на таланти млади хора за научноизследователска работа и въвеждане на подкрепящи мерки, които да направят България активен участник в Европейското научноизследователско пространство (ЕНП). Чрез изпълнението ѝ ще се насърчат МУ и ПД към научноизследователска работа и ще се подпомогне тяхното кариерно развитие. Като резултат ще се постигне устойчиво развитие и възпроизвеждане на научния капацитет на национално ниво. Програмата е и в изпълнение на препоръката на международния панел за оценка, реализиран в рамките на Инструмента на Рамковата програма на Европейския съюз на научни изследвания и иновации (Хоризонт 2020) за подкрепа на политиките, която се отнася за насърчаване на МУ и ПД, и подпомагане на развитието на тяхната кариера.

Специфична цел на МУПД-2 е привличане, задържане и развитие на висококвалифицирани МУ и ПД, чрез което да се постигне устойчиво възпроизвеждане на научния капацитет на национално ниво, да се осигури реинтеграция и реализация на млади и перспективни научни кадри, както и благоприятна среда за обмен на научни идеи. Крайната цел е създаване на ново поколение висококвалифицирани учени, провеждащи качествени научни изследвания, отговорни към обществото, и с резултати, подпомагащи изпълнението на НСРНИ.

СРОК НА ПРОГРАМАТА: до края на 2025 г.

Програмата ще се изпълнява **на два етапа** с продължителност по 18 месеца:

I етап, 18 месеца, 2022 г. – 2023 г.

II етап, 18 месеца, 2024 г. – 2025 г.

ПРИНЦИП, СРОКОВЕ, ЕТАПИ НА ФИНАНСИРАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА. РЕД ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ И ОТЧИТАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ.

1. След стартиране на Програмата и привеждане на съответната сума в БАН се сформира комисия със заповед на Председателя на БАН, която разработва правила за прозрачен **конкурсен** подбор на кандидатите и предлага механизъм за разпределение на получените по програмата средства към структурните звена.

2. Предложенията на Комисията се утвърждават от УС на БАН.

3. Комисията обобщава постъпилите предложения за финансиране на млади учени и постдокторанти от звената и ги внася в УС на БАН за утвърждаване.

4. След получаване на финансирането отделните звена на БАН трябва да назначат участниците по Програмата и да публикуват на електронната си страница информация за класираните участници за съответния етап. При назначаване на участниците по Програмата могат да се използват длъжностни наименования от Националната класификация на професиите и длъжностите от 2011 г., отговарящи на основните функции и задачи, които ще изпълняват лицата, като след длъжностното наименование работодателят може да добави допълнително уточнение (млад учен или постдокторант).

5. До един месец след края на първия етап на изпълнение на Програмата, отделните звена на БАН предоставят на Комисията подробен научен и финансов отчет на бенефициентите на Програмата одобрен от НС на звеното.

6. До два месеца след края на всеки етап от изпълнението на Програмата, УС на БАН приема обобщен отчет и предоставя на вътрешноведомствената комисия в МОН подробни отчети за изразходваните средства (поотделно за назначените МУ и ПД със съответните доказателства, че през отчетния период те отговарят на условията за МУ и ПД, разписани в Закона за насърчаване на научните изследвания), резултатите от изпълнението на Програмата и приноса за постигането на индикаторите на програмата.

ФИНАНСИРАНЕ ПО ПРОГРАМАТА

Националната програма е разделена на два модула – модул „Млади учени“ и модул „Постдокторанти“. Разпределението на средствата по двата модула става от организацията бенефициент, като за изпълнението на модул МУ се отделят най-малко 50% от предоставените средства, а за модул ПД – най-малко 20%.

ДОПУСТИМИ КАНДИДАТИ

1. МОДУЛ „МЛАДИ УЧЕНИ“

Специфичната цел на този модул са привличането и задържането на перспективни млади хора за научноизследователска работа, както и увеличаване броя на младите учени в страната чрез осигуряване на по-привлекателни възнаграждения.

"Млад учен" е лице, което извършва научноизследователска и научно-образователна дейност във висше училище и/или научна организация след придобиване на първа образователно-квалификационна степен "магистър", но не повече от 10 години след придобиването ѝ.

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ

1. По време на участието си в Програмата кандидатите трябва да отговарят на определението за МУ.

2. Кандидати по този модул могат да:

- са новоназначени по програмата в организацията бенефициент, които отговарят на условието за млад учен;
- заемат академичната длъжност „асистент“ или „главен асистент“ (с минимум шест месеца стаж към датата на кандидатстване) и са на трудов договор в организацията бенефициент;
- са докторанти, отчислени с право на защита и са назначени на трудов договор в организацията бенефициент;
- са докторанти в задочна форма на обучение или такива на самостоятелна подготовка, зачислени минимум шест месеца преди датата на кандидатстване в организацията бенефициент и са назначени на трудов договор в нея;
- са специалисти с висше образование, които отговарят на условието за млад учен и са на трудов договор в организацията бенефициент.

Допустими разходи за стимулиране на МУ:

– за **месечни възнаграждения** – средствата по модула могат да бъдат използвани както за основни месечни възнаграждения на **новоназначени МУ**, така и за допълнителни месечни възнаграждения на **вече назначени в организацията бенефициент МУ**, както следва:

- за **месечни възнаграждения на новоназначени МУ** – не по-ниско от 1200 лв. с включени средства за осигуровки за сметка на работодател.
- за **допълнителни месечни възнаграждения на вече назначени МУ** – не по-ниско от 300 лв. и не по-високо от 800 лв., с включени средства за осигуровки за сметка на работодател.

– за **изпълнение на научноизследователските задачи (до 20% от цялата сума на гранта)** – за командировки, закупуване на материали, консумативи, специализирано оборудване, информационни продукти, компютри, принтери и др.

Необходими документи за кандидатстване

Млад учен:

- Автобиография.
- Диплома за завършено образование и сертификат за владееене на чужд език.
- Мотивационно писмо, включващо и информация за области на научни интереси.
- Описание на досегашната научна работа на кандидата (ако е приложимо)..
- Списък с публикации и проекти, в които е участвал (ако е приложимо).
- Проект за бъдещо научно и кариерно развитие на кандидата подкрепено от научния ръководител/зав. секция/лаб * (до 2стр.)
- Други материали, доказващи професионалните качества на кандидата по негова преценка. Награди или грамоти.
- Кратка професионална автобиография на научния ръководител- избрани статии по темата и цитати.

*ВАЖНО!!!! Научният ръководител/зав. секция/лаб. трябва изрично да посочи една от двете възможности:

- **Младият учен е новоназначен със заплата съобразена с изискванията на програмата.**

- **Младият учен е вече назначен в звеното като трябва да се посочи допълнителното възнаграждение съобразено с изискванията на програмата.**

2. МОДУЛ „ПОСТДОКТОРАНТИ“

Специфичната цел на този модул е както да стимулира млади учени с придобита образователна и научна степен „доктор“ да провеждат висококачествена изследователска дейност в български ДВУ и НО, така и да повиши научното ниво на организациите-бенефициенти.

Посредством участието си в Програмата постдокторантите ще натрупат по-голям изследователски опит и компетентност, ще развият по-високо ниво на самостоятелност, с което ще се повиши тяхната квалификация. Това ще им даде възможност да развият по-високо ниво на независимост, да усъвършенстват техническите си умения и да фокусират изследователските си интереси.

От друга страна, Програмата ще допринесе за трансфер на опит и знания към организацията бенефициент, за развитие на конкурентни и съвременни научни направления и за стимулиране на индивидуалния потенциал за иновации на високо ниво като фундаментална стъпка за развитието на устойчива иновационна среда. Така ще се създадат по-тесни връзки с други научни организации и висши училища, което ще стимулира формирането на мултидисциплинарни колективи.

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ

1. Кандидати по този модул могат да бъдат учени с придобита ОНС „доктор“ в страната или в чужбина. Те трябва да покриват минималните **изисквания на БАН** за придобиване на ОНС „доктор“ по научни области и/или професионални направления, в които кандидатстват.

2. По време на участието им в Програмата кандидатите трябва да отговарят на определението за постдокторант: учен, който е придобил първа ОНС “доктор”, **но не повече от пет години след придобиването ѝ.**

3. **С предимство** ще се класират ПД, които са **външни** за организацията/института бенефициент. В случаите, в които организацията/института от която мигрират, е ВУ или НО от страната, тя трябва да даде съгласие за участие в Програмата, както и да поеме ангажименти за (i) пускане на кандидата в неплатен отпуск при запазване на щатното му място и (ii) използване на освободения финансов ресурс за стимулиране на млади учени.

4. Допуска се назначаването на ПД на допълнителен договор за работа на непълнен работен ден в същата организация бенефициент, в която работят.

5. В този модул **задължително се кандидатства с подаване на проектно предложение** в организацията-бенефициент.

6. Срок за изпълнение на проектното предложение: до 12 месеца с възможност за продължение, но не повече от общо 24 месеца в периода на изпълнение на Програмата.

Допустими разходи за подкрепа на ПД:

– до **85%** за **месечно възнаграждение** – средствата по модула могат да бъдат използвани както за основни месечни възнаграждения на **новоназначени ПД**, така и за

допълнителни месечни възнаграждения на **вече назначени в организацията бенефициент ПД**, както следва:

- за новоназначени в организацията бенефициент постдокторанти – не по-ниско от 2000 лв. и не по-високо от 3000 лв. (с включени средства за осигуровки за сметка на работодател и за допълнителни възнаграждения за образователна и научна степен „доктор“);
- за допълнителни месечни възнаграждения на ПД, служители на организацията-бенефициент – не по-ниско от 400 лв. и не по-високо от 800 лв. (с включени средства за осигуровки за сметка на работодател).

– до **15% от средствата по проекта могат да се използват за мобилност**: за командировки (пътни, дневни и квартирни), теренна работа, заплащане на такси за правоучастие в научни форуми.

– до **25% от средствата по проекта могат да се използват за материали и консумативи**, необходими за осъществяване на научните изследвания в приемащата организация-бенефициент;

– При **назначаване на ПД** от друга държава или от друго населено място от това на организацията бенефициент се отпускат допълнително до 1000 лв. месечно за квартирни разходи.

Необходими документи за кандидатстване

Пост-докторант:

- Автобиография.
- Диплома за получена докторска степен и сертификат за владееене на чужд език.
- Мотивационно писмо, включващо и информация за областта на научни интереси.
- Подробен проект(до 10стр.), който да отговаря на следните изисквания: да е в актуална тематика и на високо научно ниво, да е представена детайлна работна програма за периода на проекта и подробен финансов план, придружен с обосновка. Предложението се подава на български и на английски език.
- Описание на досегашната научна работа на кандидата.
- Списък с публикации и проекти, в които е участвал.
- Списък с участия с доклади, постери, презентации в научни конференции и събития.
- Проект за бъдещо научно и кариерно развитие на кандидата подкрепено от приемащия научния ръководител/зав. секция/лаб.
- Други материали, доказващи професионалните качества на кандидата по негова преценка. Награди или грамоти.
- Кратка професионална автобиография на научния ръководител от приемащата институция- избрани статии по темата и цитати.

ВАЖНО!!!! Научният ръководител/зав. секция/лаб. трябва изрично да посочи една от двете възможности:

- **Постдокторантът е външен за БАН със заплата съобразена с изискванията на програмата.**

- **Постдокторантът е вече назначен в звеното като трябва да се посочи допълнителното възнаграждение съобразено с изискванията на програмата.**

Средствата по Националната програма не могат да се използват за идентични дейности, финансирани от фондовете на Европейския съюз, друго национално финансиране, както и други донорски програми.

.....

ВАЖНО!!!!

- Програмата се обявява на сайта на БАН и на европейски портал <https://euraxess.ec.europa.eu/jobs/funding/early-stage-and-postdoctoral-researchers-national-programme-2-%E2%80%93-bulgarian-academy>

- Документите за кандидатстване и в двата модула се подават и на електронен носител в **деловодството на приемащия институт.**
- Документите за пост-докторантски стипендии се подават и на английски език.
- Документи, които се депозират извън България за участие в Програмата в модул Постдокторанти се изпращат на ел.адрес на института **като изрично предварително е установена връзка със звеното , в което ще се осъществи проекта.**

Научният съвет на звеното на свое заседание одобрява предложените кандидатури на млади учени и пост-докторанти, които ОТГОВАРЯТ на условията на Програмата и одобрените от УС на БАН критерии. В Деловодството на БАН-А се изпраща:

1. Списък на одобрените кандидати като изрично се посочва в кой модул на Програмата участват, дали са външни за БАН/новоназначени или са на трудов договор в звеното и каква сума се предлага като възнаграждение.

2. Дата и номер на протокола от заседанието на НС.

- УС на БАН утвърждава кандидатите и финансовото разпределение.

Последните две възнаграждения трябва да бъдат изплатени след приемане на научния и финансов отчет от НС на звеното.

Обобщените отчети по звена се приемат от УС на БАН.

УС на БАН приема обобщен отчет за изпълнение на Програмата и го изпраща в МОН.